

Jak ženy konstruují svoji rodinnou identitu na základě výběru podoby příjmení po uzavření sňatku

Posudek vedoucí bakalářské práce

Autorka práce: Klára Bláhová

Vedoucí práce: Lenka Jakoubková Budilová

Klára Bláhová si jako téma své bakalářské práce zvolila volbu příjmení u žen po uzavření sňatku; snaží se sledovat, co tuto volbu u žen ovlivňuje a jaký vliv má příjmení na identitu člověka. Volba tématu byla v tomto případě možná částečně determinována autorčíným věkem, kdy se v posledních letech setkává s rozhodováním o podobě příjmení po svatbě u řady žen kolem sebe. Výsledná práce je hezkou ukázkou toho, jak se dá antropologickým způsobem zpracovat problém pojmenovávání, a splňuje všechny nároky kladené na bakalářskou práci.

Autorka začíná vymezením pole – představuje jmenný systém v Česku, legislativní rámec celého systému, ale všímá si také současných otázek souvisejících s přechylováním a proměnou vnímání patrilineárně předávaných příjmení. Dále se přesouvá k antropologickým konceptům rodiny, rodinné identity a příbuzenství, které jí budou později sloužit jako základní konceptuální nástroje. Od obecných tezí se přesouvá k představám o rodině v západní společnosti a rozlišování různých typů spřízněnosti. Jako konkrétnější, jemnější nástroje analýzy pak používá texty od J. Finch a M. Štípkové, které se už specifičtěji zaměřují na téma, které bude řešit. Zde využívá relevantní literaturu a prokazuje, že s ní dokáže dobře pracovat.

Metodologie práce je hezky, civilně popsána, od výběru vzorku, přes realizaci výzkumu až po způsob práce s daty. Oceňuji to, že autorka si je vědoma vlastní pozice v terénu a pracuje s ní. Způsoby uskutečnění a zpracování výzkumu jsou velmi pečlivě, systematicky představeny, takže si čtenář může udělat dobrou představu o tom, jak výzkum probíhal. Autorka předkládá analýzu strukturovanou podle jednotlivých otázek, prokládanou častými úryvky z provedených rozhovorů. To práci dodává na atraktivitě a čtivosti, a hezky to ilustruje autorčiny teze.

Po formální stránce nemám výhrady. Práce je čtivá, argumentace jasná, struktura přehledná, jazyková a stylistická úroveň vysoká. Způsob práce se zdroji je standardní. Použitých zdrojů není mnoho, ale pro záměry práce jsou dostatečné.

Obecně se dá říci, že v práci K. Bláhové se prokázala vazba mezi jménem (příjmením) a identitou člověka. Ukázalo se také, že velký vliv na volbu příjmení mají rodinné vazby, například silná vazba na orientační rodinu či skutečnost, za člověk má či nemá sourozence (a také to, jakého genderu). Velký vliv na tato rozhodování mají další faktory, jako je věk v době sňatku, doba, kdy ke sňatku došlo, ale také skutečnost, zda se jedná o opakovaný sňatek. Téma je zajímavé a daly by se – pokud by byla metodologie nastavena jinak – možná sledovat i další korelace mezi typem zvoleného příjmení u žen po svatbě, a např. jejich věkem či vzděláním. Už z naznačené tabulky se například zdá, že pokud se žena vdává ve vyšším věku, volí častěji zdvojené příjmení; a není možná náhodou, že po této fakultě chodí tolik žen se zdvojeným příjmením. Ale to už by bylo téma na jinou práci.

Celkově lze říci, že bakalářská práce Kláry Bláhové je dobře odvedeným dílem, které splňuje vše, co má bakalářská práce splňovat. Autorka prokázala schopnost odborně zpracovat konkrétní problém, realizovat vlastní výzkum a jeho výsledky za pomoci teoretických konceptů, které si zvolila, smysluplně analyzovat.

Práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit stupněm **výborně**.

V Rudné, 3. 9. 2024

Lenka Jakoubková Budilová

